

Landsstýrissamgongur

Tað er eygsjónligt eftir ávísunum at døma, at lögtingsval er í nánd.

Vit ið eru gamlir javnaðarmenn og hava verið tað í skjótt 50 ár, kunnu ikki siga at alt, ið kemur á prent í blaðið okkara SOSIALINUM, er gott og gleðiligt, tó skal blaðstjórin á SOSIALINUM hava stóra tøkk og heiður fyri so mannlíga og sakliga hann hevur sligið øll álop á seg og blaðið aftur.

Tað er mest hugsi um her, eru innendar greinir, ella lesarabrev, sum tað kanska eisini eitur. Vit vita at maður kom inn í javnaðarflokkinn á sinni, sum bert hevði tað ætlan at forkoma og skræða flokkinn sundur, tá stóð tó flokkurin seg mannlíga og sýndi at hesin flokkur ikki var ein loysingarflokkur, eins og ein tón tunna buldrar av orðabraski við ongum gerðum aftanfyrir. Ein eftir minum tykki ógvuliga óhugnalig grein stóð at lesa í SOSIALINUM herfyri, skrivarin av hesi grein hevði funnið nokkur runublok frá Knút Wang, um at hava lik í lastini, sum tjóðveldið var lik í lastini hjá fólkaflokkinum tá teir sótu í tí sokallaða sjálvstýrisslandsstýri, so skuldi nú sambandsflokkurin verða lik í lastini hjá javnaðarflokkinum, eg haldi erlig talt, at ein slik tápulig og óndsinnað grein skuldi ikki átt innivist í blaðnum, man hesin innendarin ikki vita og sigga, hvat ið er kom ið av skafti, meðan javnaðarflokkurin, sambandsflokkurin og sjálvstýrissflokkurin hava sitið í landsstýrinum, tað skuldi ikki verið neyðugt at fortalt manni, ið skrivir blaðgreinar frá, øllum teimum stórmálum og í heila tikið tann ovurstóra framburðartíð ið hevur verið hevur her á landi, serstakliga síðan 1958, um so tey 4 árin vóru ófruktbær tá tjóðveldið hevði størstu makt í landsstýrinum frá 1962 til 66. Vit hoyrdu Hákon Djurhuus og Kristjan Djurhuus í útvarpinum framman fyri valið í 1958, báðir vóru avgort ímóti at innføra fólkapensjónina í Føroyum, fólkapensjónin vildi spreingja landskassan, söguð báðir hesir høgu harrar, tó eydnaðist javnaðarflokkinum í landsstýrinum saman við sambandsflokkinum og sjálvstýrissflokkinum at gjøgnumføra teir sosialu lógirnar. Tá P. M. Dam, sáli, nokk fyrri fyrstu ferð

bar fram á lögtingi hugsjón um hesa sosialu lógávu, minnst vit ið eru komin upp í árin, hvat ein framstandandi politikkari segði — hann bað tey gomlu fara til bøndurnar at fáa sær ull og karðar, so tey kundu spinna og karðar fyri bøndurnar til teirra livsins uppihald.

Tað er øll grund til at rópa var skó til tykkum sum leiða javnaðarflokkinn. Ansið eftir at ikki álvar í roði koma snikjandi inn í flokkinn eins og Jákup á sinni.

Her er, við teirri landsstýrissamgongu ið nú situr, farin ein ovurstór framburður fram, bæði vinuliga, sosialt og mentanarliga, var javnaðarflokkurin í andstöðu, vildi aldri verið hendur tann framburður, sum sjón gongur fyrri søgn í dag, tað er bæði ljótt, ósemuligt og ber prógv um ein óvitandi skrivara sum hevur fingið lik í lastini uppá heilan. Blóman er sum nevnt komin frá Knud Wang á sinni. Nei, Føroya fólk hava nógva at takka javnaðarflokkinum, sambandsflokkinum og sjálvstýrissflokkinum fyri ta hepnu hond, hesir flokkar hava havt øll hesi mongu ár teir hava sitið til rúðurs á føroysku skútni. Nú skal landsfundur vera um nakrar dagar, vit vera vist tíverri fleiri her suðuri á landi, ið tað ikki liggur fyrir at mæta upp til henda áhugaverða landsfund, men eitt er vist, at verður javnaðarflokkurin ein yvirtøku-flokkur, so verða tað nokk fleiri enn undirritaði ið venda flokkinum bakið.

Tá vit javnaðarmenn ikki hava reint fleirtal í tinginum, og tað er tíverri valla væntandi at vit fáa komandi heyst — ja so er ikki annað at gera, enn at skipa seg í samgongu. — Tá ein ikki fær tað besta, so má ein taka tað næstbesta, og í samgongu við teir flokkar, ið mynda landsstýri í dag, eru nógva góð sosialmál framd, sum neppa vildu verið komin, um ikki samgongan var skipað sum hon er í dag. Og hvat sigur so hasin líkskóðarin og fleiri við honum, um tann stóra og stolta skipaflota vit feringingar eiga í dag, væl vita vit øll, at vóru ikki okkara fiskimenn so ágrýtnir og dugilgir, so hjálpti einki hvat landsstýrið gjørdi, men sanniliga eigur landsstýrið og fyrri

B
R
Ø
V

so vítt øll samgongan sín stóralut í hesum mikla skipaflota. Vit minnst tað landsstýrið, sum tonsa talið minkaði undir við einum 4 túsund tonsum bert í 4 ár 62—66, nei, meira skal til enn orðabrask noregis menn at vinna — soleiðis verður kvøðið, og rætt er tað. Okkara tjóð hevur við tí samgongu vit hava í dag, blómaði í størlan mun, valla hevur nekur tjóð í heiminum í dag tað betur enn vit feringingar. Hetta ber prógv um at samgongan er góð. Tjóðveldið og Fólkaflokkurin royndi seg einuferð — hvussu var vordið? Já, sanniliga er munur á Salomon og Jørgen Hattemager.

Gamal javnaðarmáður

BRÆV til SOSIALIN

Nú frættist at Erl. Patursson hevur sett fram fyrispurning á danaþingi um føroyska studentaskúlan. Tá skúlin er føroyskur og vit sjálvi betala hann, er tað ikki tá lógð at ein danskur fólkatingsmaður úr Føroyum fer á danaþing at spyrja sjálvt um tað dragar seg um antin man skal tosa føroyskt ella danskt.

Sjálvsagt hoyrir spurningurin heima í Føroyum og má greiðast heima.

Men fer ein nú at hyggja eftir hvussu nógva hesin skúli kostar føroyska samfelagnum, so siggja vit at 3 miljónir krónur verða ofraðar uppá teir umleið 50 studentar, sum árliga verða útklaktir haðani. Og ikki fer tað at vera nógva skívt, tá man sigur, at 10 av hesum í hægsta lagi koma aftur at arbeiða í føroyska samfelagnum.

Sostatt kostar skúlin samfelagnum 300.000 krónur pr. næming, tað hevði soleiðis verið nógva biligari um vit sendu næmingarnar á út

Sosialistiskt fólkaræði

Harra blaðstjóri! Vildu tygum gjørt so væl at givið hesum reglum innivist.

Javnaðarflokkarnir í Norðanlondum eru í dag nærur staddir í vandastøðu.

Eftir at flokkarnir høvdu togað seg fram til avgerandi parlamentariska umboðan, komu teir uppi stjórnarsamarbeiði, og tykja teir hava havt ilt við at fremja stevnumið síni í hesum samarbeiði.

Eftir fimti árum meira og minni í stjórn, er litið og einki framt av grøndsjónarmiðum flokkanna um skipan av einum sosialistiskum samfelag á demokratiskum grundarlagi.

Tó hevur eydnast hesum flokkum í samvinnu við borgarligar flokkar at fremja hina ómetaliga tydingarmiklu sosiallógávu, sum — tó hon ikki er fullkomin — hevur verið og er til ovurstóran bata fyrri tey, ið annars ikki hava møguleika at livjarga sær í liberalistiska samfelagnum.

Trupulleikin hjá javnaðarflokkunum er vordin tann, at hesir — eftir at í samarbeiðinum við borgarligu flokkarnar at hava verið við til at firt borgarligan politikk — eru í vanda fyrri at verða javnmettir við borgarligu flokkarnar, ið nú eru komnir nærri javnaðarflokkunum í spurninginum um sosialu lógirnar.

Javnaðarflokkarnir hava av hesi orsök fingið nakað av borgarligum veljarum aftan fyrri seg, ið als ikki taka undir við hályglymdu sosialistisku stevnuváð flokkana. Flokkarnir hava eisini fingið vald borgarliga sinnaði umboð, og í Danmark er hetta endað við, at eitt av hesum umboðum hevur stovnað egnan flokk og tikið hóp av atkvøðum frá javnaðarflokkunum — uppá liberala skrá og við borgarligum valevnum.

Her í Føroyum er støðan ikki heilt tann sama. Her hevur javnaðarflokkurin tó fingið framt nokk mál, ið eru í tráð við stevnuváð floksins, men er nú kortini langt síðan at nakað er hent á hesum øki. Javnaðarflokkurin í Føroyum er væl yngri enn teir í hinum Norðanlondum, og er hetta helst fyrri ein part orsøkin til, at vit á vissum sosialum økjum liggja mong ár aftanfyrri hini londini.

Kortini er tó so vordið her, at vit eru við at koma í somu vanda-støðu sum hinir norðurlendsku javnaðarflokkarnir. Alt ov leingi er vordið samarbeiði við borgarligar flokkar uppá einans borgarligar treytir. Hetta ger, at flokkurin í eygunum á mongum liggur á javnvið við liberalu borgarligu flokkarnar.

Latum okkum seta stevnuváð javnaðarfloksins sterkari fram, samstundis sum fólk fær veruliga upplýsing um, hvat flokkurin ætlar at fremja á sosialistiskari leið. Helst ongantið sum nú hevur liberalisman sýnt, at henda samfelagskipan ikki stendur mót. Tí skuldi ein væl fyriskipað upplýsing um mið og mál javnaðarfloksins verðið sannførandi um eyðsýndu fyrimunirnar, ið henda stevna hevur.

krúkkun

so-

Framhald frá 1. blaðið.

støður. Summi verða merkt av sjúku frá barnaárunum av, meðan onnur ongantið hava kent sær mein heilt upp í ellisár. Summi fingi ríkjuligt av verðsins fæ, meðan onnur knossaðust undir fátæka dómi alt livið. Summi fingi í veggugávu evnini til at savna um seg vinir, og vóru kanska samstundis vard av familju og kenningum, meðan onnur ikki áttu hetta livið, men livdu einsamøll — og tilsýnsláttandi vinaleyst gjøgnum hetta vanskuliga liv.

Umstøðurnar, vit liva undir kunnu vera rættuliga ymiskar og ymist er sum livið lagar seg fyrri hvønn einstakan av okkum. Men ein dag endar leikur, og við gravarbakkan motast vit øll, bæði tey sum fingi blíðan byr og hevdu eydnuna við sær, og tey, ið heilurin var óndur við, og sum

kollsigdu á leiðini. Har plagar okkara ummæli eisini at enda, og vit lýsa frið yvir teimum deyðum.

Men her tykist vend at verða komin í. Eg las í gjár í blaðnum »14. septembere« um ungan feringing, ið var komin av døgum undir syndarligum umstøðum í København. Hetta eru tung boð at fáa fyrri tey sum vara av, og hetta eru tung boð fyrri okkum øll, tí vit eru so fá í tali, og kenna meira og minni hvør annan, so samkenslan røkkur frá heimi til heim. frá bygd til bygd. Tað sum rakar ein, røkkur at okkum øllum.

Eg, og mangur við mær, mundi bliva heilt uppskakaður við at lesa hesa útenslaðu frágreiðing, ið var so rá, sárandi og meininguleys, at eg aldri hevði væntað at koma at lesa slíkt um ein av okkara landsmonnum í føroyskum blaði. Í Danmark hevur »Ekstra-

bladet« havt patent uppá at volka sær í annars armóð. Men tá eg las um hesa vanlukkuhending, dugði eg ikki at siggja munin á »Ekstra-bladnum«, og so »14. septembere«.

Vit eru øll undir árin, og ávirkinan úttanifr er rættuliga sterk. Bæði viðvíkjandi tí eygað sær og tí ið oyrað hoyrir. Bláðmoralurin hevur sjálvandi eisini sína ávirkan, og um hann er hægri her hjá okkara enn aðrastaðni, eri eg ikki forur fyrri at døma um, men tað at róta í familjulivinum hvør hjá øðrum á slíkan hátt, sum her var gjørt, man vera heilt ókent á okkara leiðum — enná aftaná at deyðin hevur gjørt skilnað okkara millum. Eingin er so einsamallur, at ikki onkur varar av og onkur verður særður av slíkari skringing.

Eg vil mæla til, at slík skringing ongantið verður endurtikin, tí hon gavnar ongum, men kann einans

sára, har sorgin frammanundan er nivandi tung. Eg kenni meg vissan í, at ell tey, sum lesa føroysk bløð,

vildu verið fegin yvir ikki at hava sæð nevndu blaðgrein.

I Havn, 27. februar 1974.

J. Fr. Øregaard

- EG HAVI
LISID TAD
i
SOSIALINUM
sjálvandi!!

